

Prieteni statornici ai Muzeului de artă

GAZETA ÎNĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 935

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 23 febr. 1968

4 pag. 25 bani

Succes în muncă inspectoratelor școlare judetene

Ca urmare a ansamblului de măsuri stabilite de Conferința Națională a partidului cu privire la perfecționarea continuă a formelor și metodelor de organizare și conducere a activității economice și sociale, și-au început activitatea noile organe de conducere ale județelor. Odată cu aceasta s-au constituit inspectoratele școlare județene, instituții executive de specialitate, care au rolul de a asigura organizarea și desfășurarea în bune condiții și în mod unitar, în cadrul județului, a activităților din domeniul învățămîntului. După cum se știe, acestea vor fi subordonate atât față de Ministerul Învățămîntului, cât și față de consiliile populare județene.

Printre-un ordin al ministrului învățămîntului au fost numiți inspectorii generali județeni la inspectoratele școlare județene și al municipiului București, după cum urmează: județul Alba — Titus Bogdan, județul Arad — Pavel Galea, județul Argeș — Ioan Dinu, județul Bacău — Maria Vicol, județul Bihor — Ana Săndulescu, județul Bistrița-Năsăud — Leon Hogiu, județul Botoșani — Mihai Matei, județul Brașov — Timotei Petride, județul Brașov — Elena Georgescu, județul Buzău — Ion Dumitracă, județul Caraș-Severin — Nicolae Păunescu, județul Cluj — Ion Bindea, județul Constanța — Sever Beltag, județul Covasna — Francisc Iftă, județul Dimbovită — Nicolae Oprea, județul Dolj — Dumitru Voicu, județul Galați — Eugen Cioparu, județul Gorj — Ioan Grigoriu, județul Harghita — David Albert, județul Hunedoara — Ilie Avram, județul Iași — Marin Dragos, județul Iași — Vasile Mitrăfan, județul Ilfov — Rada Moranu, județul Maramureș — Andrei Bălan, județul Mehedinți — Dumitru Cojocaru, județul Mureș — Ion Titea, județul Neamț — Ion Crăciun, județul Olt — Virel Brătuțu, județul Prahova — Traian Comaniciu, județul Sotomarea — Ion Beltechi, județul Sălaj — Emil Trif, județul Sibiu — Ion Candrea, județul Suceava — Constantin Rădoi, județul Teleorman — Ferdinand Chirea, județul Timiș — Petre Radu, județul Tulcea — Mihai Albotă, județul Vaslui — Mihalache Mocanu, județul Vâlcea — Valeriu Tomescu, județul Vrancea — Ion Ciulacu, municipiul București — Ion Borca.

În activitatea lor inspectorii generali județeni sînt ajutați de inspectorii școlari sefi care au sarcina de a coordona activitatea celorlalți inspectorii școlari.

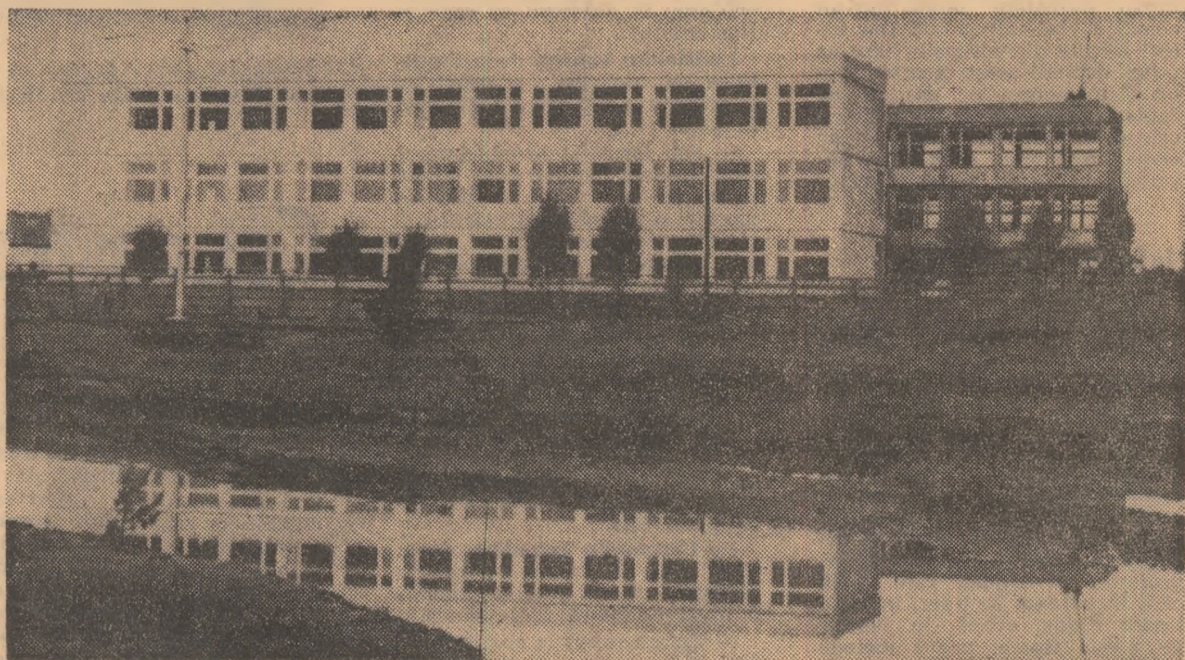
Noua organizare administrativ-teritorială creează condiții dintre cele mai bune pentru ca, încă de la început, inspectoratele școlare județene să-și desfășoare activitatea la nivelul marilor sarcini puse de partid, în etapa actuală, în fața oamenilor școlii. Îndeplinirea corespunzătoare a acestor sarcini cere imperios perfecționarea stilului și a metodelor de muncă, astfel încît să sporească operativitatea și să se întărească răspunderea în îndeplinirea și orientarea procesului instructiv-educativ din școli. În această privință hotărîtoare este folosirea judicioasă a cadrului favorabil care a fost creat prin apropierea conducerii centrale de unitățile de bază, prin eliminarea verigilor inutile. Și din punct de vedere organizatoric inspectoratele școlare județene au condiții mai bune pentru a-și desfășura activitatea la un nivel superior. Ele dispun de inspectorii de specialitate pentru toate disciplinele din planul de învățămînt, de inspectorii pentru învățămîntul profesional și tehnic și liceele de specialitate, de inspectorii pentru problemele de organizare și de personal, ceea ce va permite o îndrumare mai eficientă și mai strîns legată de aspectele concrete ale activității cadrelor didactice. Organizarea inspectoratelor școlare județene nu se poate reduce la o simplă schimbare de denumire și de teritoriu, ci trebuie să însemne îmbunătățirea calitativă a întregii munci ce intră în atribuțiile acestor instituții. De aceea, după rezolvarea problemelor iminente de organizare, sarcina principală a inspectoratelor județene va consta în studierea și cunoașterea exactă a situației tuturor școlilor din teritoriul respectiv, astfel încît să se poată trece fără înfrîngere la alcătuirea unui plan pentru îndrumarea activității școlilor pînă la sfîrșitul anului școlar. Ținînd seama și de faptul că în etapa actuală controlul și îndrumarea de specialitate sînt cu atât mai necesare cu cît activitățile ce se desfășoară în școli au o pondere hotărîtoare pentru succesul încheierii anului, procesul de organizare a activității interne a inspectoratelor școlare județene nu trebuie să ducă la o slăbire sau stăbire a activității de îndrumare și control, ci, dimpotrivă, la întărirea acesteia, la ridicarea calității ei.

Mai mult decît secțiile regionale și regionale de învățămînt, inspectoratele școlare județene, au datorită competenței lor largite, ca instituții executive, posibilitatea să realizeze urgent o astfel de cunoaștere a tuturor problemelor de învățămînt din cuprinsul județului, încît să poată desfășura o îndrumare de natură să răspundă eficient celor mai importante probleme, de rezolvarea cărora depinde însuși succesul general al muncii fiecărei școli. Aceasta presupune însă o activitate creatoare, de înaltă ținută științifică, începînd cu orientarea conceptuală a îndrumării și controlului și sfîrșind cu efectuarea și urmărirea eficienței lor.

Buna activitate a inspectoratelor județene cere să se manifeste un deosebit simț de răspundere pentru prelucrare și păstrarea documentelor și materialelor preluate de fostele secții de învățămînt regional și regional, întrucît organizarea imediată a activității și stabilirea măsurilor presupune existența unor situații foarte clare asupra muncii desfășurate pînă acum.

În preocuparea imediată a inspectoratelor școlare județene va trebui să intre și rezolvarea judicioasă a problemelor curente de personal, îndeosebi a celor privitoare la efectuarea inspecțiilor speciale pentru acordarea gradelor didactice, ea și a celor care se referă la operația de transferări pentru viitorul an școlar.

Noile instituții de specialitate ale învățămîntului, inspectoratele județene, își încep activitatea într-un climat deosebit de favorabil pentru succesul deplin al muncii lor, climat generat de măsurile luate de partid pentru ridicarea nivelului muncii în toate domeniile de activitate. „Gazeta învățămîntului” le urează un călduros „spor la muncă”!

Liceul din Lehtu — construit după un nou proiect-tip

DATORII NEPLĂTITE

Competența, calitatea, randamentul și eficiența muncii școlii, a profesorilor se confirmă în modul cel mai concludent în activitatea pe care o desfășoară absolvenții săi, în rezultatele pe care le obțin, în comportarea lor, în etica lor cetățenească.

Ce îi caracterizează, ce îi definește pe absolvenții liceului? Care este zestrea intelectuală cu care au plecat din școală? Sînt înarmați astfel încît să poată face față complexelor și multipelilor probleme pe care le ridică în fața lor viața?

Am considerat că în prezent — cînd pe baza recentelor hotărîri ale partidului cu privire la îmbunătățirea învățămîntului se desfășoară o largă dezbateră publică menită să contribuie la precizarea căilor acestei îmbunătățiri — nu este lipsit de interes să discutăm cu profesorii din facultăți, educatorii de astăzi ai absolvenților liceului, care au preluat — pentru a o duce mai departe și a o desăvîrși — munca începută de școală, despre pregătirea cu care au venit aceștia în învățămîntul superior. Am stat desigur de vorbă și cu o serie de absolvenți, acum studenți în anul I.

Concluzia principală la care au ajuns toți cei pe care i-am consultat este că școala de învățămîntul superior absolvenții din ce în ce mai tîrziu, mai multilateral pregătiți, tineri cu înalte calități etice, optimiști, entuziaști, înarmați de idealuri și visuri îndrăznețe.

Se constată unanım că ceea ce îi caracterizează în special este uimitorul bagaj informațiv de care dispun. Circulația liberă a valorilor științei, tehnicii și culturii, care se difuzează în zilele noastre prin cele mai diverse și variate mijloace, oferă tineretului un consum de informații fără precedent. Aceasta le-a creat o maximă receptivitate, setea de a cunoaște tot ce e nou, dorința de a se realiza, de a-și valorifica inepuizabila energie și fantezie creatoare de care dispun.

Vorbînd despre aceste trăsături ale absolvenților liceului, prof. univ. Tamara Dobrin ne-a mărturisit că printre studenții anului I al Universității București se numără mulți tineri pasionați pentru domenii care depășesc profilul facultăților lor. Întîlnim de pildă numeroși studenți de la filologie care, în orele libere, vin la Facultatea de filozofie pentru a audia cursuri de cibernetică, sau matematicieni pe care îi interesează cursurile de istoria artelor. Prof. univ. Constantin Ionescu Bujor ne-a spus că studenții de la Facultatea de electronică lucrează în afara programului facultății la o serie de mașini cibernetică autoinstruibile, iar asist. univ. Constantin Dobre, de la Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej”, ne-a informat că asociația studenților din Institut poate face față cu greu cererii

de bilete și abonamente la concertele simfonice.

Înseamnă oare aceasta că toți absolvenții liceului vin în facultăți cu o pregătire temeinică și multilaterală? Iată o afirmație care nu se poate susține. Se constată, dimpotrivă, că destul de mulți absolvenți ai liceului nu răspund satisfăcător cerințelor învățămîntului superior, că se acomodează destul de greu cu facultatea, cu stilul nou de muncă și viață, reușind abia după 2-3 ani să-și stabilească noile coordonate ale sistemului de lucru.

Carențe greu de compensat

Participanții la discuția noastră și-au exprimat părerea că dificultățile pe care le au absolvenții se datoresc în primul rînd sistemului defectuos în care a fost conceput și s-a desfășurat adesea instruirea și educarea elevilor, sistem care a făcut ca aceștia să plece de pe băncile școlii cu o serie de carențe greu de compensat. Într-adevăr, așa cum s-a exprimat unul dintre interlocutorii noștri, școala are față de absolvenții ei, destule datorii neplătite.

Contactul permanent pe care îl am cu absolvenții, spunea prof. univ. Const. Ionescu Bujor, mi-a dovedit că nu peste tot ei au fost deprinși să gîndească. Unii, chiar dacă cunosc materia, și-au însușit-o în mod mecanic. Știu să-ți reproducă pagini în-

treghi, dar dacă formulezi o întrebare altfel decît în curs-sau în noaptea, dacă încerci să te depărtezi de subiectul de pe bilet și să apelezi la alte cunoștințe, dacă îi solicită să facă asociații, într-un cuvînt să raționeze, să gîndească, se încurcă.

O bună parte dintre studenții noștri — sublinia și prof. univ. Tamara Dobrin — nu știu să studieze. Învățatul școlăresc, ca prin clasa a VIII-a ori a IX-a, buchisind notițele. Foarte puțini studiază izvoarele, literatura de specialitate. Firește că acei studenți care au ca suport numai caietul de notițe sau cursul învățat doar formule de-a gata, aprecieri generale, pe care le reproduc papagalcește, fără să poată emite judecări proprii, care să exprime o atitudine.

Vladimir Gusic, asistent la Facultatea de biologie, a observat de asemenea că unii absolvenți se bazează în special pe memorie și mai puțin pe rațiune.

Studiul biologiei — spunea el — solicită capacitatea de abstractizare, de sintetizare, cere să se deprindă esența unor fenomene. Ori, ne izbim la unii studenți de o lipsă aproape totală a unor astfel de deprinderi, de o tendință exclusivă spre simpla descriere a fenomenelor.

Puși în situația de a argumenta o problemă, de a susține o discuție — spunea și Emil Păun asistent la catedra de pedagogie a Universității București, o serie de studenți dovedesc o nepermisă sărăcie de idei, de limbaj, un înfrigorat schematism verbal, incapacitatea de a da amplitudi-

nea corespunzătoare unei teme de largă circulație.

— Precupările noastre în acest sens sînt multiple, realizate prin forme diverse — ne-a spus tov. Maria Bădulescu. Organizăm conferințe și seri de artă în școli și la casele de cultură ale tineretului; am alcătuit expoziții volante; edităm un bozat material de popularizare; primim vizite colective la muzeu. Îndrumate de muzecrafi; în sfîrșit, am organizat cele două cicluri de lecții pentru elevii claselor a X-a.

— Aceste lecții, în care se dau cunoștințe despre arta românească și arta universală, se bucură de o mare afinență de elevi și de sprîjinul larg al profesorilor — ne informează tov. Petre Oprea. Pînă în prezent, în cadrul primului ciclu s-au ținut lecții pe teme: *Arta veche românească*, *Arta românească modernă* (sec XIX pînă la Th Aman inclusiv) și *Arta românească modernă* (Grigorescu, Andreescu, Luchian) în continuare

AL. I. VLADIMIR
(Continuare în pag. 4-a)

AL. I. VLADIMIR
(Continuare în pag. 4-a)

DATORII NEPLĂTITE

neapreciatele de care dispun.

Doar bagaj informațional?

Subliniam mai sus, ca trăsătură definitorie a absolvenților, a tinerilor în general, bogata informație de care dispun. De multe ori însă informațiile, cunoștințele sînt acumulate haotic. Există, la unii tineri, un pronunțat decalaj între bazaajul lor informațional și capacitatea de a selecta, de a filtra informațiile. Cînd sînt puși în situația de a le aprecia, de a se orienta de sine stătător asupra valorii lor, dovedesc atitudini de recepție extrem de contradictorii și care nu sînt bazate, de cele mai multe ori, pe criterii reale. Prof. univ. C. Ionescu Bujor remarca, bunăoară, faptul că mulți studenți nu știu să-și aleasă lectura, preferînd opere facile și ocioasă literatură de idei. La rîndul său Emil Păun semnală preferința unor tineri pentru filmele de genul „Contele Bobby, spaima vestului sălbatec” și absența lor la filmele valoroase ca mesaj, ca problematică. „Am făcut o anchetă printre studenții anului I, ne-a informat Tamara Dobrin, și le-am cerut, printre altele, să aprecieze valoarea artistică a unor opere plastice binecunoscute. Prea puțini spun altceva decît penibile afirmații de genul „e colorată frumos”, „este expresivă” etc.

MONICA VERDEȘ
(Continuare în pag. a 2-a)

CUNOAȘTEREA ȘI CARACTERIZAREA ELEVILOR

Și sociologice. Pe bună dreptate tot mai mulți pedagogi și psihologi cu renume — de la noi din țară și de peste hotare — consideră cunoașterea elevilor ca o premiză a formării personalității acestora, ca o condiție pentru obținerea unor rezultate pozitive în munca instructiv-educativă. Rîndul dezvoltării elevilor sub influența muncii instructiv-educative, gradul dezvoltării lor și raportarea acestora la posibilități sînt strîns legate de cunoaștere. Atît orientarea școlară cît și cea profesională — sarcini de bază ale școlii contemporane — sînt condiționate de cunoașterea elevilor, ele presupunînd un ansamblu de mijloace susceptibile să favorizeze dezvoltarea optimă a capacităților, să actualizeze potențiale, să elimine la timp toate obstacolele de natură să devieze drumul dezvoltării. În timp ce orientarea școlară trebuie să asigure elevilor o dezvoltare optimă în raport cu aptitudinile lor, orientarea profesională trebuie să armonizeze capacitățile lor cu structura socială actuală, dar și cu cea viitoare. Pe scurt, cunoașterea elevilor trebuie înțeleasă atît ca o condiție a organizării pe baze științifice a muncii instructive, cît

și ca un instrument pentru orientarea pozitivă a viitorilor cetățeni.

Legătura dintre cunoașterea individualității școlarii și nevoile de ordin tehnic ale societății moderne operează în trei direcții principale: necesitatea optimizării procesului de învățămînt în condițiile acumulării unui uriaș volum de informații ce trebuie transmis elevilor; o orientare profesională științifică; necesitatea intensificării, în cadrul muncii educative, a preocupărilor pentru găsirea coordonatelor majore ale întreprinderii sociale a tineretului. Este vorba, cu alte cuvinte, de dimensiunile psihopedagogice și sociologice ale problemei, dimensiuni care trebuie avute în vedere atunci cînd se cere să stabilim în mod practic conținutul caracterizării psihopedagogice.

La baza stabilirii acestor coordonate stă conținutul științific al noțiunii de personalitate. În această ordine de idei trebuie să avem în vedere că omul este un organism viu cu anumite particularități anatomico-fiziologice însoțite și în principal purtătorii unei esențe sociale. Ca urmare, fiecare proces psihic aparține unui subiect

concret, ogîndește viața lui, depinde, sub aspecte variate, de experiența acestuia, de raporturile lui reale cu lumea înconjurătoare. Cu alte cuvinte, particularitățile psihice ale fiecărui elev au o anumită origine și un anumit conținut. În explicarea gradului de dezvoltare a personalității toate aceste elemente trebuie cunoscute dar nu ca scop în sine, ci ca premise, ca caracterizări care trebuie să fie nici revelatoare, nici justificative, ci proiectivă: explicînd nivelul actual al dezvoltării, să propună căile și mijloacele de dezvoltare maximă a personalității de întezare activă în viața socială. Întreprîndu-l astfel și domeniul de activitate în care ar putea aduce contribuția maximă la progresul societății.

Aceste elemente axiologice ale problemei ne duc la primul element de conținut al caracterizării. Indiferent de denumirea lui — foarte variată de altfel — acest prim capitol (să-i zicem „particularități ale vieții copilului”) trebuie să cuprindă pe scurt, istoricul și evoluția lui. Vom include aici date privitoare la dezvoltarea fizică a elevului la starea sănătății lui, la caracteristicile sistemului

endocrin și la particularitățile pu-bertății, pentru că nu de puține ori aceste date explică unele aspecte ale rezultatelor la învățare (curbă descendentă, scădere bruscă etc.) ca și unele comportări (expansivitate excesivă, apatie etc.). Cunoașterea acestor date ne ajută astfel să luăm cele mai potrivite măsuri pentru atenuarea sau înlăturarea efectelor negative, pentru înlăturarea obstacolelor care stau în calea dezvoltării maxime a personalității în limitele posibilităților ei. Firește că în primul capitol al caracterizării vom consemna și date privitoare la alți factori care influențează personalitatea și în primul rînd la familia elevului. Acest prim capitol al caracterizării nu trebuie să fie însă un inventar de date biografice; vom nota aici numai acele date care au lăsat urme în dezvoltarea elevului, care au influențat și explicat tabloul comportării lui sau unele particu-

Prof. dr. ION DUMITRESCU
cercetător științific principal
la
Baza de cercetări din Craiova a
Institutului de științe pedagogice,
(Continuare în pag. a 2-a)

DATORII NEPLĂTITE

(Urmare din pag 1)

Dar școala de cultură generală l-a lăsat descoperiți pe tineri și în ceea ce privește comportarea în viață. Unii — ne spune prof. univ. Tamara Dobrin, sînt adesea total descumpăniți și dezorientați. Dovedesc o naivitate, o stîngăcie dezarmantă. Nu știu pe ce criterii să-și aleagă prietenii, să aprecieze un om, o faptă. Chiar pe ei se cunosc foarte puțin. De aceea deseori sînt decepționați, cad victima unor întîmplări sau influențe negative care le provoacă șocuri, stări de insecuritate psihică. Întîlniți printre tineri și conformiști care își servesc idei și teorii învățate de la alții, pe care nu le înțeleg, dar le susțin pentru că „așa trebuie”, ori niște oameni izolați, frămîntați de incertitudinii. Aș mai adăuga ceva care mie mi se pare de asemenea deosebit de important: unii studenți au foarte sărace deprinderi de muncă fizică, de gospodărire a bugetului. M-au surprins mai ales fetele. Le-am vizitat adesea la cămin, am discutat cu ele. Unele nu știu o serie de lucruri elementare pentru o femeie, intelectuala sau muncitoare: să-și aranjeze camera, să-și gospodărească lucrurile personale, să spele, să calce, să-și coasă un tiv măcar, să se îmbrace simplu dar draguț.

„De ce?” — un apel indispensabil în munca didactică

Cauzele lipsurilor semnalate sînt multiple și fiecare ar merita atenție specială. Cîteva, pe care interlocutorii noștri le-au adus în discuție, ni s-au părut însă esențiale, avînd o influență de-

terminantă în formarea intelectuală și etică a absolvenților de liceu.

Una dintre ele se referă la stilul de muncă al cadrelor didactice. Deși se pare că s-a înțeles că datoria școlii este nu numai de a da informații, dar și de a forma, o serie de profesori se limitează doar la a transmite cunoștințe. Așa se face că acești profesori se ocupă aproape exclusiv de modul în care elevii se pregătesc la un obiect sau altul — de obicei la obiectele cerute la bacalaureat sau la examenul de admitere în facultate — ignorînd orice activitate care trece de granița orei de curs, a mediatiilor sau consultațiilor. Elevii lor sînt „îndopați” cu cunoștințe — și atât.

În sistemul de predare al unor profesori, arăta prof. univ. C. Ionescu Bujor, continuă să se manifeste un excesiv formalism, o anchiloză, o rutină care se răfrînge cit se poate de dăunător asupra elevilor. M-am întrebant adesea de ce profesori cu zeci de ani de experiență își încredărează predarea în niște scheme didactice, seci, șablonarde, pe care le numesc planuri de lecție? Nu neg necesitatea unei organizări, a unei sistematizări prealabile a lecției, nici chiar necesitatea unui plan general după care să se ghideze predarea, dar planul, așa cum se alcătuiește el în unele școli, anulează caracterul viu, creator pe care trebuie să-l aibă lecția, îi răpește posibilitatea de a solicita gîndirea elevilor. Datorită acestui mod mecanic, didacticist de predare, nu se face suficient apel la întrebarea de ce? Or, formația intelectuală, științifică implică neapărat o astfel de întrebare. Deprinderea de a gîndi, de a-și pune permanent întrebarea de ce se obține printr-un lung proces de exersare, care trebuie să înceapă din primii ani de școală și să se accentueze în ultimii.

Referindu-se la cauzele carentelor existente în instruirea și educarea absolvenților, prof. univ. Tamara Dobrin releva, tot ca o consecință a modului mecanic de predare a cunoștințelor, slaba exigență a unor profesori în ceea ce privește caracterul adecvat al operării cu diverse noțiuni.

— Este necesar să se folosească mai mult, ca instrumente de predare, nu numai manualul, ci și dicționarele, atlasele, compendiile, antologiile etc. — în general un material documentar bogat și cit mai divers. Ar trebui să se facă exerciții în legătură cu accepția unor termeni și să se dea atenție mai mare fondului de cuvinte cu care operează elevii.

O cauză a sărăciei de idei, a schematismului verbal pe care-l dovedesc absolvenții, a observat prof. univ. Tiberiu Benedek — este și modul simplist în care se desfășoară examenul în școală, și examenul la bacalaureat mai ales. El se rezumă de fapt la niște întrebări și răspunsuri, puse și date școlărește. De ce să nu transformăm acest examen, care certifică maturitatea absolvenților liceului, într-o discuție de nivel intelectual mai ridicat, într-o dezbateră largă, într-un colocviu viu, antrenant? Dar înseși lecțiile din ultimele clase ar putea dobîndi acest caracter. De ce să nu memorizeze zeci de date, de fapte nesemnificative — pe care oricum le vor uita — elevii ar citișta mai mult dacă s-ar deprinde cu astfel de dezbateri!

În rumare, nu tutelă

Interlocutorii noștri au subliniat și faptul că ceea ce face ca unii tineri să fie atît de decepționați în fața unor probleme, de nepregătiți în general pentru viață, lipsiți de inițiativă și independență, de hotărîre și curaj în abordarea unor chestiuni, se datorește tutelei excesive pe care a exercitat-o asupra lor școala, din primul pînă în ultimul an de învățătură. Există, într-adevăr, profesori și diriginți care, după ce li încredărează pe tineri în niște tipare rigide, aplică, în funcție de aceste tipare, cîteva metode șablonarde de la care așteaptă rezultate rapide și spectaculoase. Fără a acorda tinerilor încredere și creditul cuvenit, ei li dădădesc, le fac „morală” sau le oferă niște sfaturi prăfuite.

— Asemenea profesori — remarca prof. univ. C. Ionescu Bujor, înlocuiesc îndrumarea adevărată, care cere tact și discernămint, prin nesfîrșite discursuri. Ei servesc pe tavă elevilor niște norme de conduită morală, niște precepte, al căror conținut se limitează doar la ceea ce este bine să faci. Între aceste extreme nu mai încap nimic. Este un stil de lucru care nu-i solicită pe elevi la luarea unei atitudini, care nu duce la convingeri personale, care nu stimulează efortul de a gîndi.

Cu atît mai izbitor este o asemenea tutelă atunci cînd este vorba de activități extrașcolare, de vacanțe — deși acestea ar trebui să constituie cadrul ideal pentru stimularea inițiativelor și elanurilor. Or, nu o dată li se impun tinerilor, în vacanțe, programe-tip confecționate în urma a fel de fel de instrucțaje sau dispoziții, în care predomină activități seci, monotone, plicticoase. Dar faptul că se intervine excesiv în organizarea și desfășurarea timpului liber al elevilor, că li se stabilește riguros ce au de făcut și ce nu, că li se dă

totul mură în gură, are și alte repercusiuni negative, printre care aceea — de loc lipsită de importanță — că nu li se creează condiții pentru o autoconștientare obiectivă, pentru autoeducare, că nu li se dezvoltă simțul de răspundere, că nu sînt deprinși cu efortul personal și nu li se stimulează tendința de angajare, de formare a personalității.

Tinerii confirmă

Despre toate problemele ridicate mai sus am discutat și cu acei pe care ele le privesc direct — studenții anului I. Dovedind o mare sinceritate, suferele lor au confirmat întru totul opiniile cadrelor universitare.

— În ultimii ani de liceu, ne-a spus Dumitru Sandu, de la Facultatea de filozofie, am dorit să fiu luat în seamă, să nu mai fiu tratat ca un copil. Dar unii dintre profesorii noștri ne priveau la fel cum ne priviseră în clasa a V-a. Am fost tratați ca tineri neinițiați de la primul și pînă la ultimul an și obligați să copiem niște modele indicate care, uneori, erau în dezacord cu concepțiile noastre.

Constantin Tănase, de la Facultatea de filozofie, s-a referit și la pregătirea pe care a dobîndit-o în școală:

— Am terminat liceul, dar imi sînt străine, necunoscute multe probleme care tîm mai ales de morală și de educația estetică și pe care cred că un tînar de 17 ani trebuie să le cunoască. Voi da cîteva exemple. Am puține cunoștințe despre literatura și arta universală, (învediez seriile din anii următori, pentru că abia acum s-a introdus în liceu literatura universală). Am simțit, ca adolescent, lipsa unei îndrumări în probleme privind relațiile de prietenie între fete și băieți. Sînt cu totul neinițiat în probleme de educație sexuală, ocolite cu strășnicie în școală.

Pe Constantin Levaditis, de la Facultatea de chimie, l-a necăjit faptul că școala nu i-a asigurat o bună orientare profesională.

— Eu am reușit la chimie, care imi place foarte mult. Dar în liceu nu aveam numai zece la chimie și profesorul mi-a spus, pînă în ultima zi, să-mi iau gîndul că n-o să reușesc. Spun toate acestea pentru că în școală nu sîntem întotdeauna încurajați și îndrumați în alegerea profesiei de care ne simțim — pe baze reale — atrași. Despre examenul de admitere, despre facultate nu ni s-au dat adesea detalii realiste. Erau ori prea roz, ori prea negre și am avut greutăți și într-un caz, și în celălalt.

Despre Eugenia Nițoiu, de la Facultatea de geologie, ni s-a relatat că este foarte timidă, foarte retrasă.

— Nu, nu merg la reuniuni — ne-a spus ea. N-am nici un prieten. Cîteva imi spunea într-o zi că sînt „sălbatică”. Avea oarecare dreptate. Intruciva m-au determinat să fiu așa și profesorii mei, diriginți. În liceu n-am participat la nici o reuniune. În clasa a XI-a am vrut să organizăm un „ceai” și ni s-a făcut morală în fața întregii școli, spunîndu-ni-se că în loc să învățăm, „ne ținem de prostii”. Iar dirigința considera că o fată care merge undeva să danseze — la o reuniune, la o petrecere între colegi — este „ne-serioasă”. Colegele de cămin imi spun acum că reuniunile studențești sînt foarte plăcute, că fiecare se distrează frumos și decent, că vin mulți studenți frunțași.

Discuția pe care am purtat-o a reliefat ideea esențială că imperatiivele majore ale învățămîntului nostru impun școlii o maximă exigență în pregătirea intelectuală și etică a tinerii generații, o muncă de înaltă calitate, fără fisuri. Pentru că fiecare fisură, fiecare lucru nefăcut la timpul său rămîne ca o datorie care se plătește cu dobîndă mare, poate multă vreme.

Primele patruli școlare de circulație — înființate deocamdată experimental în cîteva școli din București — își iau în serios atribuțiile: — Se poate traversa fără griji! — pare a spune tînarul agent de circulație

Cunoașterea și caracterizarea elevilor

(Urmare din pag. 1)

lariități ale acestuia. Vom da însă atenția cuvenită și acelor elemente care, deși nu determină trăsături stabile ale personalității, dau naștere așa-numitelor „stări fizice” (adică unor manifestări trecătoare („întîmplătoare”) ale conduitei, care apar brusc, avînd frecvent un caracter negativ și care, în general, contrazic pe cele cu care ne-am obișnuit. Necesitatea înregistrării lor decurge din faptul că, dacă nu le cunoaștem cauza și nu le tratăm la timp, ele se pot transforma în trăsături constante ale comportării, etichetate cu ușurință ca „de neînțeles” sau ca trăsături adevărate ale unui caracter „mascat” mult timp.

Absolut necesare pentru o orientare școlară și profesională științifică sînt datele ce privesc particularitățile activității intelectuale. Este important să ne referim, în acest capitol, mai întîi la particularitățile analizatorilor (mai ales la eventualele deficiențe anatomofiziologice) și apoi la procesele psihice de cunoaștere, cu accent pe gradul de dezvoltare și particularitățile gîndirii și limbajului.

Intr-un alt capitol, pe care-l putem intitula „structura personalității”, ne vom referi la interese, aptitudini, temperament și caracter. Se știe că interesele, înțelese ca o orientare selectivă și constantă către un anumit domeniu de activitate și cunoaștere, constituie unul din motivele acțiunilor umane. Se apreciază însă că introducerea noțiunii de „interese” în educație, marchează un moment capital în istoria ideilor pedagogice (D. Super, de exemplu), fiindcă ele au nu numai un rol de adaptare, ci își aduc partea lor de contribuție în formarea unei atitudini pozitive față de învățatură și în motivarea alegerii profesiei (F. Barry, Armstrong, Todd etc.); uneori li se atribuie chiar un rol determinant sub aceste aspecte (Berdie, Krug, Duric). În caracterizare vom consemna constelația intereselor: de cunoaștere, profesionale sau speciale (determinate de aptitudini, de capacități sau de personalitatea elevului). Ne vom referi apoi la stabilitatea și intensitatea intereselor manifestate de elev, la ierarhia și dinamica lor, la influența pe care o exercită asupra învățaturii, organizării timpului liber și alegerii profesiei.

O atenție deosebită vom da aptitudinilor, privite în multiplele și variatele lor aspecte. Desigur că

vom stabili în primul rînd ce „premise naturale” are elevul pentru anumite aptitudini și domenii de activitate. Vom nota apoi felul aptitudinilor, cînd s-au manifestat, ritmul și nivelul dezvoltării lor (sub influența căror factori); ne vom referi la corelația între aptitudinile manifestate și interese, șiunea dorită (opinia școlii și a familiei în această problemă și concordanța sau neconcordanța lor). În ceea ce privește temperamentul, vom determina tipul de temperament căruia li aparține elevul, fapt deosebit de important atît pentru instrucție cit și pentru educație. Se impune studierea atentă a particularităților dinamice, care dau un „colorit” specific capacităților intelectuale, stărilor afective, voinței și caracterului, cit și personalității în ansamblu ei. Toate acestea vor sta la baza recomandărilor pentru metodică muncii instructiv-educative cu elevul respectiv.

Deși caracterul reprezintă esența socială a personalității, niciunul și niciunul de caracterizării et este frecvent redus la schema șablon a „atitudinilor” (față de muncă, față de societate și membrii săi etc.) și a trăsăturilor ce le generează. Desigur, aici nu este nimic greșit. Considerăm însă că problema caracterului — adică tocmai cea latură a personalității care ne indică modalitatea și capacitatea de integrare socială a individului — trebuie abordată în toată complexitatea ei. Atît pentru elevul de azi — dar mai ales pentru celăteazul de mîine — atît pentru orientarea școlară cit și pentru cea profesională este deosebit de important să fie cunoscute și alte trăsături de caracter, decurgînd mai ales din orientarea persoanei. Ne referim în deosebi la concepția de viață (conținut, dinamică, bogăție, profunzime), la treapta formării conștiinței morale, la idealul de viață (conținut și rol) și la gradul formării conștiinței de sine, a capacității de a se privi de pe poziția de „socius”. Să nu omitem, de asemenea, nici particularitățile de ansamblu ale caracterului: unitate, originalitate, bogăție, plasticitate, putere. Fără înțelegerea și stabilirea acestor elemente constitutive ale caracterizării trebuie să fie cercetate și înțelese în unitate și interdependența lor.

Intrucît toate particularitățile personalității influențează direct activitatea de învățare, apreciem că numai după cunoașterea lor pu-

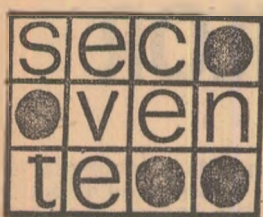
tem să ne referim, pe baze temelnice, și la aceasta, consemnînd nu numai dinamica rezultatelor la învățatură — de la începutul școlarității — ci și cum se explică aceste rezultate, țînînd seama de particularitățile dezvoltării fizice și intelectuale, de interese și aptitudini, de unele trăsături de caracter etc. Vom cerceta, de asemenea, dacă elevul ar putea învăța mai bine și vom nota ce trebuie făcut pentru aceasta. De altfel, este necesar ca propunerile privind ritmul și metodică muncii educative cu elevul respectiv să însoțească fiecare capitol al caracterizării. Considerăm că propunerea finală trebuie să se refere nu la indicarea unei „cunite profesii, ci la domeniul de activitate (știință, artă, filozofie, învățămînt, tehnică, economie etc.) care ar asigura personalității elevului cel mai prielnic climat de dezvoltare și în care acesta ar da maximum de randament.

O mare atenție trebuie dată metodelor activității de aceluși și interpretare a materialului necesar pentru întocmirea caracterizării. La nivelul școlii, pe primul plan se va situa observația, datele culese urmînd să fie completate și confruntate cu cele obținute prin convorbiri, prin analiza produselor activității, prin metoda biografică, a chestionarelor și anchetelor. Considerăm că este nejustificată insistența de reținere față de experiment, neîncrederea în posibilitățile folosirii acestei metode la nivelul școlii. Literatura de specialitate ne oferă numeroase „probe simple” care pot fi folosite cu ușurință în toate școlile.

Colaborarea diriginților, în acumularea materialului factual, cu colectivul pedagogic al clasei, cu medicul școlii și cu familia este o necesitate de prim ordin. Nu mai puțin necesar este, în întocmirea caracterizării, și concursul elevului în cauză (ne referim mai ales la adolescenți). De altfel, caracterizarea — care folosește diriginților, colectivului pedagogic, familiei și societății — trebuie să-i folosească și celui în cauză, ca un sprijin puternic în procesul de autoeducație. De aceea, ea trebuie să fie cunoscută și de elev. Dacă în ultimă instanță orientarea școlară tînde a deveni orientare a educației, să nu uităm că orientăm o personalitate în plină dezvoltare, înștr-o anumită situație și într-un timp determinat. Cunoșcînd și caracterizînd pe elevi, să-i ajutăm să se autoconștienteze și să se autoeduce și după terminarea școlii.

În laboratorul Liceului agricol din Valea Călugărească

Examenul de bacalaureat

În anul 1968, examenul de bacalaureat pentru liceele de cultură generală și liceele de artă se va desfășura în două sesiuni: — sesiunea I între 17 iulie și 1 iulie; — sesiunea a II-a între 17 august și 1 septembrie. La acest examen se pot prezenta absolvenții liceelor de cultură generală, cursuri serale și învățămînt fără frecvență și al liceelor de artă, cursuri de zi, din anul școlar 1967/1968. De asemenea se pot

prezenta și persoanele care au absolvit licee de cultură generală (cursuri de zi, serale și învățămînt fără frecvență) sau licee de artă (cursuri de zi) în perioada 1964 — 1967 și care au susținut acest examen de maximum două ori.

Ca și în anul trecut, examenul de bacalaureat se susține la următoarele obiecte:

a) — Secția reală: matematică — scris și oral, literatură română — scris și oral și o disciplină la alegere între fizică, chimie, biologie — oral;

b) Secția umanistă: literatura română — scris și oral, o limbă modernă, engleză, rusă, germană sau limba latină — scris și oral și o disciplină la alegere între fizică, chimie, biologie, istoria patriei, filozofie — oral.

Candidații proveniți de la liceele de artă vor susține examenul și la obiecte de specialitate.

Absolvenții liceelor cu predarea în limbile naționalelor conlocuitoare susțin examenul scris și oral și la literatura maternă. Programele disciplinelor

pentru examenul de bacalaureat sînt cele valabile în anul 1967.

„Săptămîna primăverii”

În martie — prima lună a primăverii — în școlile din întreaga țară se va desfășura „Săptămîna primăverii”. Înscriși în calendarul manifestărilor plonieresti de Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Ministerul Învățămîntului. „Săptămîna primăverii” face parte din lucrările de practică agricolă, iar în timpul desfășurării ei cursurile vor fi suspendate. În școlile din mediul urban, ale căror programe de studii nu prevăd practica agricolă sau în școlile ce nu efectuează practica agricolă de două săptămîni la începutul anului școlar, elevii vor vizita monumente ale naturii, grădini botanice și zoologice, parcuri și rezervați naturale, fără suspendarea cursurilor.

„Săptămîna primăverii” va îmbogăți cunoștințele copiilor, contribuind la dezvoltarea dragostei lor pentru cunoașterea și ocrotirea naturii și la formarea

deprinderilor de muncă fizică. Unitățile și detașamentele de pionieri vor îngriji spațiile verzi din preajma școlii, vor planta arbori și vor sădi flori în livizile cooperativelor agricole de producție etc.

Expoziție închinată lui Mihail Kogălniceanu

Pentru stimularea interesului elevilor față de studiul istoriei patriei, cabinetul de istorie al Școlii generale nr. 53 din Capitală organizează periodic expoziții în colaborare cu Muzeul de istorie a orașului București sau cu Muzeul Arhivelor Statului.

O astfel de expoziție, închinată lui Mihail Kogălniceanu, s-a organizat recent în școală. Expoziția a prezentat aspecte din viața și activitatea neobositului luptător pentru unitatea națională, a cărei personalitate „se astere dominațoare de-a curmezișul veacului”, cum spunea O. Goga.

Prof. MINODORA PEROVICI

Concurs de matematică în școlile generale

La 22 martie, în prima zi a vacanței de primăvară, elevii din clasele VI, VII și VIII ale școlilor generale vor participa la faza pe localitate a concursului de matematică organizat de Ministerul Învățămîntului și Societatea de științe matematice. Toți cei care îndrăgesc matematica și aceștia sînt mulți, se pregătesc cu rivă de cîteva săptămîni, cu ajutorul profesorilor, pentru a se putea prezenta la întrecere cu rezultate cit mai bune.

Concert simfonic dat de elevi

Rotonda Ateneului, marțora altor manifestări inscrite cu literă de aur în istoria muzicii contemporane, a găzduit de curînd un concert original. Au răsănit din nou acordurile familiare ale concertelor și simfonilor

lui Beethoven, Enescu, Mozart, Mendelssohn-Bartholdy, Weber, Lalo, dar atît membrii orchestrelor cit și soliștii nu depășeau nici unul vîrsta de 17 ani, ba cel mai multî încă nu împliniseră nici 15. Cu toții erau elevi al Liceului de muzică nr. 2 din București.

Prin programul concertistic deosebit de bogat și de complex, prin realizarea artistică și sensibilitatea interpretării, concertul orchestrelor simfonice a Liceului de muzică nr. 2, dirijată de profesorul Ion Drăcea, a depășit cadrul obișnuit al manifestărilor de acest gen. Înscriindu-se ca o manifestare de prestigiu pe agenda muzicală a ultimei decade.

Materiale ajutătoare pentru dezvoltarea educației estetice

De curînd, studioul „Alexandru Sahla” a realizat, la comanda Ministerului Învățămîntului, filmul „Desenul și pictura după natură”, primul dintr-o serie menită să contribuie la dezvoltarea educa-

ției estetice și la îmbogățirea culturii artistice a tineretului școlar. Realizat în culori de regiunea Constantin Budișteanu, cu sprijinul profesorilor N. Butnaru și N. Filoteanu, al cercului de artă plastică de la Școala generală nr. 5 și al elevilor Liceului de arte plastice din București, filmul evidențiază, într-un limbaj accesibil și convîngător, modul de însușire a alfabetului picturii, de la elementele simple la cele complexe, de la elementul concret la cel interpretativ.

Aceluși scop, al educării estetice a elevilor, îl este destinată și trusa de dispozitive color cu tema „Copiii desenează”, realizată de studioul „Animafilm”. Trusa cuprinde 40 de desene ale unor copii între 5 și 14 ani. Într-o broșură anexată, redactată de prof. N. Filoteanu, sînt prezentate scurte analize ale acestor desene, care subliniază mijloacele folosite de micii artiști pentru a-și exprima gîndurile și sentimentele cu ajutorul formelor și culorilor. Analizele clarifică pentru educatori felul în care redau copiii lucrurile ce le solicită atenția și totodată își propune să înfățișeze rezultatele obținute de aceștia în

munca lor independentă cu creionul și pensula.

Conf. univ. dr. ALEXANDRU TOHĂNEANU

Tineri poeți și prozatori în mijlocul elevilor

Pentru a-i stimula pe elevii care au înclinății către arta scrisului, pentru a-i ajuta să pătrundă în tainele creației, revista „Luceafărul” a luat de curînd o inițiativă valoroasă: săptămînal, tinerii poeți și prozatori, redactorii și colaboratorii ai revistei, posedose în mijlocul elevilor din licee, citesc din creațiile lor, discută pe marginea unor probleme de literatură. Pînă acum, astfel de sesiuni literare au avut loc la liceele „Mihail Viteazul”, „I. L. Caragiale” și „Mihail Sadoveanu”, unde au participat mijlocul elevilor: Eugen Barbu, Marin Sorescu, Ion George, Simziana Pop, Grigore Hagiu, Mihail Negulescu, Violeta Zamfirescu și alții.

O sărbătoare emoționantă

O caldă și emoționantă festivitate a consemnat încheierea pensiei, după 34 de ani de activitate neîntreruptă în nobila funcție de educatoare, a tovarășii Stela Popescu, directoarei Grădiniței nr. 1 din București. La misiunea omagiu adus sărbătorii de călugă organelor de învățămînt și de către colegii mai tineri s-au asociat foștii ei elevi. În rîndul acestora se numără acum oameni maturi — ingineri, medici, profesori, numeroase educatoare (exemplul personal al Stelii Popescu a dat roș bogat) — ca și tinerii elevi de liceu și din școlile generale.

OPINII

DESPRE

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVAȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVAȚĂMÎNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC

De ce inspecție „specială”?

Sistemul de acordare a gradelor didactice oferă încă, după părerea mea, posibilitatea obținerii gradelor de către unele cadre cu o pregătire superficială, cu o activitate ineficientă la catedră. Considerând că este binevenită prevederea de a se micșora numărul de probe la examenul de definitivare și de a se obține gradul II pe baza unei inspecții, a unei lucrări metodico-științifice și a unui colocviu de specialitate, dorim să atragem atenția asupra unui lucru pe care se trece ușor cu vederea, anume că inspecția specială, în felul în care se face, nu stimulează suficient interesul pentru ridicarea calității pregătirii metodico-științifice.

Oare această inspecție trebuie să oglindească ceea ce poate realiza un profesor numai la o anumită dată, sau ceea ce realizează el permanent? Dacă e inspecție specială, profesorul se va pregăti special pentru aceasta. Dar activitatea lui anterioară cu o clasă nu se ia în seamă? Apoi, inspectând câteva ore pe cineva poți trage concluzii cele mai juste? Iată întrebări ale căror răspunsuri ne arată că acordarea notei la activitatea practică pedagogică prin inspecția „specială” este destul de departe de realitate și de scopul urmărit.

Aceasta, pe de o parte. Pe de alta, candidatul la gradul definitiv ori la gradul II se prezintă la examen după câțiva ani. În acești ani el nu trebuie controlat și îndrumat în activitatea specială pentru obținerea gradului? Atunci de ce nu este pregătit și nu i se face inspecția „specială” decât în ultima parte a acestei perioade?

Proponem ca nota să nu se mai dea numai pentru inspecția specială, ci în decursul celor 3-5 ani dinaintea examenului de grad, cu ocazia unor inspecții trimestriale, să se acorde note, urmind ca nota pentru grad să fie media acestora. Așadar, nu o „inspecție specială”, ci o perioadă specială de inspecții să hotărască nota activității pedagogice.

În felul acesta, candidatul e angajat o perioadă îndelungată de pregătire în ridicarea calității predării, obținerea gradului constituind un proces desfășurat în zone situate la o altitudine superioară și nu rezultatul unui moment „special”.

Prof. PETRU NECULA
comuna Murgeni, județul Vaslui

Începerea școlarității la 6 ani — o măsură justificată

Măsurile și soluțiile preconizate în recentul studiu privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală constituie rezultate unor vaste experiențe și documentări științifice. Propunerea de a începe școlarizarea la vârsta de 6 ani o găsim justificată în scopul acțiunii de dezvoltare social-economică din țara noastră.

Cercetările somatometrice și fiziometrice efectuate în ultimele două decenii în România arată o simțitoare majorare a nivelului de dezvoltare fizică la toate vîrstele cuprinse între 0-18 ani, atât în mediul urban cât și în cel rural. De asemenea, studiile privind starea de sănătate a populației atestă pentru toate vîrstele, dar în mod deosebit pentru prima copilărie, o remarcabilă îmbunătățire. În esență, creșterea duratei medii a vieții cu peste 20 de ani înregistrată în perioada ultimelor trei decenii la noi se datorește scăderii impresionante a mortalității grupei de vîrstă 0-4 ani.

Copiii generațiilor de astăzi sînt mai sănătoși și prezintă o capacitate fizică și neuropsihică dezvoltată mai precoce față de cea a copiilor generațiilor din trecut în același timp, eficiența mijloacelor profilactice în eradicarea noastră socială este considerabilă; nu mai avem copii debilitați prin subnutriție și malarie sau cu infirmități datorită consecințelor bolilor infecto-contagioase ca difteria, variola, poliomielita, tusea convulsivă, scarlatina, pojar, tuberculoză etc., care altădată constituiau un factor principal de limitare a desfășurării procesului instructiv-educativ în școală.

Prof. univ. I. ARDELEANU
membru corespondent
al Academiei

Instrucția umanistă a tineretului

Principiile și problemele formulate în Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală sînt de un interes istoric pentru progresul general al societății noastre. Tradiția pozitivă a școlii românești se îmbogățește acum cu idei și soluții practice menite să situeze școala noastră de cultură generală la nivelul mondial cel mai ridicat, asigurind astfel condiții optime de pregătire multilaterală, aprofundată, pentru generația care se ridică.

Formația umanistă, în spiritul celor mai înalte idealuri ale omenirii, ocupă un loc însemnat în studiile școlare moderne. Tradiția pozitivă în legătură cu predarea limbii române și a limbilor străine, despre care se vorbește în mai multe locuri în studiu.

S-a cerut mereu și de multă vreme studierea gramaticii și în liceu, pentru că tocmai în anii cînd un tânăr poate mai bine pricepe legile și frumusețile limbii, deci în liceu, disciplina aceasta fundamentală pentru formarea intelectuală și estetică a omului se limitează, prin programă, la unele capitole vagi, la câteva ore de recapitulare, de comentarii marginale, în fugă; în realitate studiul limbii române se oprea la clasa a VIII-a. „Limba și legile ei dezvoltă curajul” — scriese, cu dreptate, Eminescu. Studiul ei trebuie deci să capete extensiune și adîncime, căci gramatica nu se poate reduce la predarea morfologiei și a sintaxei doar. Sint necesare lecții de vocabular, pentru a sprijini mai buna asimilare a cuvintelor necesare unei exprimări precise, bogate, alese; lecții de istoria limbii, pentru a înțelege originalitatea și tendințele actuale ale limbii; lecții de stilistică, pentru a pătrunde în tezaurul de valori expresive ale limbii, pentru a deprinde pe tineri cu valorificarea personală a acestor tezaure. Studiul preconizează ca materie fundamentală la bacalaureat limba română; să sperăm deci că se va da atenție aprofundată tuturor problemelor de limbă și se va controla temeinic nivelul cunoștințelor respective.

Predarea limbilor străine, care se leagă, într-un fel, de aceea a limbii materne, va căpăta, după cum se arată în Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, o mai mare importanță. Pentru a-și asigura o mai mare eficacitate, ar trebui inclusă o limbă străină ca materie obligatorie la bacalaureat, așa încît orice absolvent să a stăpînească bine.

Aprofundarea oricărei limbii și mai ales a limbilor române, inclusiv a limbii române, nu are decît de câștigat din extinderea studiului la nivelurile de liceu; aceasta ușurează asimilarea neologismelor, a termenilor tehnici, a istoriei limbii noastre. În felul acesta nu va mai fi nevoie să se irosească timp și resurse umane și materiale pentru învățarea limbilor străine în facultăți. O veche tradiție a școlii noastre garantează posibilitatea asimilării limbilor străine în liceu, mai ales dacă acest lucru s-ar controla, așa cum s-a făcut în trecut, la bacalaureat.

Azi mai mult ca în trecut metodele moderne, cabinetele fonetice, televiziunea sînt importante auxiliare ale învățării limbilor. La acestea trebuie să se adauge cit de repede manualele corespunzătoare, practice, la nivelul cerințelor, cu prezentări clare, sintetice, de capitole noi despre lexicul, fonetica, stilistica limbii române și a limbilor străine studiate în școli. Nu avem încă un manual complet, practic, de limbă cu un curs de stilistică absolut necesar, un dicționar de sinonime, un studiu sintetic despre istoria

limbii, despre originalitatea ei latină; nu avem, deși s-a cerut foarte des și insistenț, o revistă pentru cultivarea limbii. Editurii didactice și pedagogice îi revin deci, în lumina studiului, sarcini sporite mult.

Rezultatele muncii didactice depind într-o mare măsură și de calificarea cadrelor; măsurile prevăzute sînt excelente și celor preconizate le-am mai putea adăuga 2-3 propuneri concrete: dată fiind lipsa personalului calificat pentru predarea limbilor străine, ar trebui înființate secții de asemenea limbă la toate institutele pedagogice din centrele universitare unde există condiții pentru pregătirea lor adecvată. Din păcate, secția de limbi străine de la Institutul pedagogic din București a fost desființată tocmai cînd se realizase un modern laborator fonetic pentru studierea acestor limbii, în cele mai moderne condiții; păcat, pentru că nici în cele mai mari orașe ale țării necesarul de profesori de limbă străină nu a fost acoperit, iar universitățile nu pot nici în zeci de ani de aici înainte face față cerințelor. E o problemă esențială, dacă ne gîndim mai ales la cine predă și la modul cum se predau limbile străine în școlile generale și în multe din liceele noastre. Măsurile energice, în funcție de realități, trebuie luate pentru a asigura calificarea personalului didactic pentru aceste discipline importante. Cred că ar fi o măsură bună și reintroducerea examenului de capacitate pentru profesori, prin care se selectează cele mai bune cadre, cu multă rigoare, cu mult folos pentru nivelul învățămîntului de cultură generală, dar și drepturi sporite pentru cei ce se califică pe această cale. Ar fi necesară recunoașterea acestui examen și echivalarea lui cu gradul II de azi, pentru profesorii mai vechi care l-au luat în trecut. Să ne aștinăm ca Lovinescu, Perpessiciu, Pompliu, Constantinescu, Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu au ilustrat liceul prin munca și erudiția lor. În fine, ar trebui găsite posibilitățile de a deschide concursuri pentru postul de universitar la care se poate prezenta cel mai destoinic profesor de liceu; un astfel de profesor cu zeci de studii de istorie, critică literară și de stilistică, stă de ani și ani la poalele Carpaților și nu poate găsi acces la vreo catedră, pentru că locurile sînt ocupate de asistenți și lectori numiți fără nici un concurs, deși nu au onorat prin vreo lucrare de merit locul ce-l ocupă de 10-15 ani. E o problemă importantă la care vorurile în drept trebuie să se gîndească în aceste momente de intensă preocupări pentru viitorul școlii noastre.

Profesorii ar fi desigur fericiți dacă, pentru documentarea lor, ar avea biblioteca necesară de cărți noi, sintetice, cu cele mai valoroase date de actualitate pentru specialitatea fiecăruia. Propun deci Editurii didactice și pedagogice o colecție nouă: Biblioteca profesorului, în care să se publice cărți de specialitate, format de buzunar, documentate și de mare interes, cum se publică și în alte țări. Pe lângă manuale, aceste cărți de specialitate, accesibile tuturor, ar constitui o avere intelectuală care ar rodi știința de mîine. Să nu întîrziem de a oferi fiecărui membru al corpului didactic.

Închei cu satisfacția de a vedea preconizate multe măsuri salutare, menite să ridice prestigiul învățămîntului nostru în țară și peste hotare. Cultura, știința, arta sînt legate de formarea intelectuală a tineretului nostru, de eficacitatea învățămîntului de cultură generală.

Conf. GH. BULGAR

„Mecanismul” examenului de bacalaureat

Considerăm ca fiind foarte bine venită introducerea unei probe de istoria patriei la examenul de bacalaureat. Am dori să spunem însă unele lucruri în legătură cu „mecanismul” de desășurare a acestui examen. Nu sîntem de părere că examenul trebuie dat cu profesorii școlii, ci pe comisie, așa cum s-a procedat în anii trecuți și cu profesori examinatori străini. Un președinte și un vicepreședinte la un examen de bacalaureat nu-și justifică existența. Ajunge un președinte. Credem că examenul de bacalaureat trebuie să se țină după terminarea cursurilor.

pentru că scoaterea profesorilor examinatori de la ore provoacă mari perturbări. Apoi, practica a arătat că, o dată trimestrial al III-lea încheiat, oricît de devreme s-ar face aceasta, absolvenții nu mai lucrează cu aceeași seriozitate. De aceea propunem ca pregătirea examenului să se facă în partea a II-a a trimestrului III, dar nu după încheierea mediilor pe obiecte și la purtare. Și, în sfîrșit, o ultimă propunere: inspectorii școlari să poată fi și ei președinți de comisie de bacalaureat.

Prof. CONSTANTIN D. RAPCEA
directorul Liceului din Sinaia

Mai multă atenție disciplinelor de bază

În legătură cu îmbunătățirea planurilor de învățămînt și a programelor școlare credem că, mai cu seamă la clasele V-X, trebuie să se pună accentul pe reconsiderarea disciplinelor de bază, printre care în școala generală predomină limba română și matematica. În vechiul plan de învățămînt această grijă nu se reflecta suficient. Este de ajuns să ne oprim la procentul orelor de română și matematică la clasele V-VIII, care este de cite 15 la sută față de cantumul orelor săptămînale, în timp ce biologia și agricultura însumează 18 la sută, iar desenul, educația fizică și muzica tot 18 la sută. Modificarea succesivă a programelor nu a dus la remedierea substanțială a sfecielor numărului mic de ore de predare la română și matematică, de cite 4 pe săptămîină. Programele, însă, au înregistrat îmbunătățiri la care nu se poate renunța. Este absolut necesar, după părerea noastră, să se studieze cu atenție posibilitatea sporirii numărului de ore la limba română și matematică la 5 săptămînal. Aceasta ar fi posibil, printre altele, prin înlocuirea într-o sîmăruță disciplină a biologiei și a agriculturii, eventual cu 3 ore săptămînal. Aceasta ar redă de altfel studiul în clasele V-X caracterul său de studiu de cultură generală și ar înlătura supraîncălzirea elevilor cu unele cunoștințe greu accesibile.

Am dori să facem unele propuneri și în legătură cu structura anului școlar, a cărei varietate a produs adesea greutăți în planificarea și desfășurarea muncii, mai ales că de multe ori au intervenit modificări chiar în cursul desfășurării acesteia. Stabilirea unei structuri definitive a anului școlar, prin regulamente — sau, mai bine, prin lege — ar avea urmări pozitive în organizarea muncii școlare. Ar fi indicat, după părerea noastră, ca anul școlar să înceapă la 15 septembrie și să se încheie la 28 iunie, evitîndu-se împărțirea pe trimestre prea neegale ca durată de pînă acum, ale cărei urmări generale nu sînt de dorit. Aceasta ar permite planificări mai juste, o muncă ritmică, eforturi mai fructuoase ale cadrelor și elevilor, înăbușirea mai temeinică a cunoștințelor. Este bine ca perioada de practică și de muncă patriotică să fie planificată spre finele anului școlar, cînd se poate lega mai organic de producție, sau să se desfășoare jumătate în lunie și jumătate în septembrie, dar începînd din ziua deschiderii cursurilor, nu ca pînă în prezent, cînd perioada de adaptare a elevilor cu procesul învățării dura uneori peste 4 săptămîni.

Evitarea supraîncălzirii învățătorilor și profesorilor va fi realizată dacă trasarea sarcinilor va fi atribuită exclusiv al organelor de învățămînt. Acest lucru ar trebui stabilit prin lege, orănele de control și îndrumare județene avînd dreptul să intervină operativ ori de cite ori se ivesc fenomene de supraîncălzire cu sarcini laterale. Se asigură în acest fel timpul atât de necesar unei pregătiri ritmice și serioase pentru sarcinile profesionale.

Prof. EMIL MUTULESCU
comuna Murfatlar, jud. Constanța

Cultura generală in liceele economice

Este ușor de înțeles că necesitățile legate de eșalonarea disciplinelor pe parcursul anilor de studiu în liceele economice au impus anumite „sacrificii” din materia de cultură generală. Considerăm însă că nu au fost adoptate întodeauna soluțiile cele mai eficiente. Bunoară, pentru predarea geografiei se prevăd în anii I și II cite două ore săptămînal, începînd cu studiul geografiei economice și politice a lumii în anul I și conținînd cu geografia patriei în anul II. Poate fi însă concepută studierea geografiei economice și politice fără ca elevii să dispună în prealabil de cunoștințe de geografie fizică? Evident, nu. Consider, de aceea, că este necesar să se prevadă și studierea geografiei fizice.

le întîmpină în momentul de față procesul de predare a cunoștințelor de biologie în liceul de cultură generală, în care această materie figurează cu două ore săptămînal. Predată într-o singură oră săptămînal, cum prevede planul de învățămînt al liceelor economice, materia respectivă își pierde aproape profilul de disciplină școlară, reducîndu-se la o simplă informare superficială. Dar chiar în aceste condiții, lecțiile sînt greu de parcurs în timpul disponibil.

Toate acestea mă determină să susțin cu tărie necesitatea reexaminării conținutului și ponderii anumitor discipline de cultură generală în liceele economice.

Prof. GHEORGHE I. ISA
Liceul economic Dej

Un sistem de perfecționare mai elastic, mai cuprinzător

În îmbunătățirea neîncetată a calității procesului de învățămînt un rol hotărîtor revine cadrelor didactice. În ceea ce privește sistemul de perfecționare a acestora trebuie să fie mai elastic, mai cuprinzător, mai eficient.

Este binevenită propunerea cuprinsă în studiu ca învățătorii și profesorii să treacă prin cursuri de perfecționare la intervale de 3-5 ani, după specificul specialității. Dar de ce se prevede aceasta numai pentru cadrele didactice cu vechime pînă la 25 de ani? Conform acestei prevederi ar însemna ca un absolvent al liceului pedagogic care și-ar începe activitatea la 20 de ani, după o vechime de 25 de ani în învățămînt, deci la vîrsta de 45 de ani, să nu mai fie cuprins la cursurile de perfecționare, cu toate că pînă la pensionare urmează să mai funcționeze încă 15-17 ani.

Ținînd seama de aceasta, propunem să se modifice prevederea respectivă din studiu în sensul ca toate cadrele didactice, cu excepția celor care se află în ultimii cinci ani înainte de pensionare, să fie cuprinse la cursurile de perfecționare.

În privința formelor de activitate metodică la nivelul inspectoratelor școlare, pe lângă cele menționate în studiu (conferințe, schimburi de experiență, lecții practice), ar fi bine

să se prevadă și alte modalități de popularizare și generalizare a experienței pozitive din școli. Sugerăm, în acest scop, organizarea de sesiuni metodico-științifice în colaborare cu societățile științifice, la nivel județean sau pe grupuri de școli; organizarea de simpozioane, redactarea și difuzarea în unități a unor scrisori metodice, vizite și excursii cu caracter didactic etc.

Restructurarea sistemului de acordare a gradelor didactice constituie îndubitabil o necesitate. Deoarece verificarea cunoștințelor de specialitate se realizează cu ocazia susținerii examenului de stat și a examenului pentru gradul definitiv, este întru totul justificată măsura de a se micșora numărul de probe la examenul de definitivare și de a se înlătura examenul teoretic pentru acordarea gradului II, care avea un caracter școlastic, rigid. Credem că gradul II se poate acorda numai pe baza unei inspecții de specialitate și a susținerii unei lucrări metodico-științifice personale, renunțîndu-se chiar și la acea „eventual colocolviu de specialitate”, despre care vorbesc studiul, întrucît comisia de examinare are posibilitatea să controleze nivelul de cunoștință de specialitate al candidatului și măiestria sa pedagogică din asistențele la lecții, din discuțiile purtate pe

timpul inspecției speciale și mai ales din susținerea lucrării.

Deoarece interesul cadrelor didactice pentru activitatea științifică este condiționat și de posibilitatea valorificării rezultatelor cercetării, socotim necesar ca în studiu să se prevadă măsurile reale, mai largi și mai operative pentru publicarea lucrărilor meritorii.

Unele prevederi cuprinse în studiu în legătură cu perfecționarea cadrelor didactice ni se par insuficient de clare. De exemplu, nu rezultă în mod clar dacă o serie de metode folosite în prezent (activitățile metodice la nivelul școlii, cercușele pedagogice pe specialități, instrucțiunile etc.), vor fi sau nu menținute în viitor. Pornind de la ideea unui sistem de perfecționare elastic și cuprinzător, opinăm, cu unele rezerve la care ne vom referi, pentru menținerea unor organe metodice și la nivelul școlii, acolo unde se hotărîște în fapt soarta procesului de învățămînt. În favoarea acestei propuneri pledează noua împărțire administrativ-teritorială a țării, care prevede organizarea unor comune puternic dezvoltate, în care școala să fie un important factor de civilizație și cultură. De altfel, credem că inspectoratele școlare nu vor avea posibilitatea de a cuprinde întreaga masă de cadre didactice la activitățile pe care le vor organi-

za. Ceea ce trebuie înlăturat este nu consiliul pedagogic sau comisia metodică în sine, ci formalismul din activitatea lor, generat fie de lipsa unei îndrumări, fie de alcătuirea necorespunzătoare a unor comisii. De aceea propunem să se renunțe la comisiile metodice eterogene, unde s-au obținut, în general, rezultate nesatisfăcătoare. Experiența pedagogică învederează în același timp necesitatea menținerii comisiilor metodice omogene, mai ales că acestea se pot constitui în aproape toate școlile din țară pentru învățători, diriginți și, acolo unde sînt cel puțin trei cadre de aceeași specialitate, și pentru profesori. La școlile mici, unde, din motive obiective, profesorii nu pot fi cuprinși în comisiile metodice, perfecționarea lor trebuie să se realizeze prin studiu individual.

Credem că studiul ar trebui să prevadă și acțiuni pentru perfecționarea pregătirii organelor de îndrumare și control. Așa, de exemplu, ni se pare firesc ca directorii și inspectorii noi numiți, înainte de a-și lua în primire funcțiile, să fie inițiați prin cursuri speciale.

Prof. T. NOVAC,
Prof. V. VELCAN,
București

O necesitate: societăți științifice ale profesorilor de muzică și desen

Societățile științifice ale cadrelor didactice au un rol însemnat în stimularea cercetării științifice din domeniul învățămîntului. Societățile științifice existente nu cuprind însă pe toți profesorii. Profesorii care predau muzica și desenul au propus în repetate rânduri să se înființeze societăți științifice și pentru specialitățile pe care le predau ei. Asemenea societăți ar contribui la cercetarea modului cum se desfășoară studiul muzicii și desenului în școlile de toate gradele, la cercetarea metodelor de predare, la generalizarea experienței înaintate în realizarea educației estetice a tineretului, la cunoașterea celor mai de seamă realizări în do-

meniu creației muzicale și plastice a profesorilor de specialitate, la recomandarea pentru publicare a pieselor corale pentru copii și tineretului școlar, la organizarea unor expoziții de pictură și sculptură etc. De asemenea, cu sprijinul societăților s-ar putea alcătui colecții de autori pentru elaborarea de manuale și programe, s-ar putea edita publicații cu caracter științific, didactic și de propagandă educativă și artistică, s-ar putea organiza formații vocale și instrumentale ale profesorilor de muzică.

Prof. ANTON SCORNEA
București

Meridiane

O problemă la ordinea zilei:

PLANIFICAREA ACȚIUNILOR EDUCAȚIONALE

Problemele planificării de perspectivă a acțiunilor educaționale — atât pe scară națională cât și în ceea ce privește cooperarea internațională în acest domeniu — sînt în prezent la ordinea zilei. După cum se știe, au fost elaborate și puse în aplicare proiecte de mare anvergură pentru dezvoltarea învățămîntului în țările Asiei, Africii și Americii de Sud, adică în regiunile unde educația mai are încă de luptat cu marea dușmană a dezvoltării — mizeria, foamea, neștiința și boala. În ultimii ani au început să se poarte discuții și asupra planificării unor acțiuni educaționale în țările dezvoltate din punct de vedere industrial, cu un nivel de cultură ridicat. Coordonatele de bază ale discuțiilor se referă la conținutul și formele de învățămînt cele mai indicate pentru o planificare de perspectivă, ca și la problemele economice legate de dezvoltarea școlară. Economia învățămîntului s-a conturat de altfel, prin numeroasele lucrări apărute în ultimii doi-trei ani, drept o ramură științifică bine definită. Au fost de asemenea organizate o serie de conferințe, colocvii și stagii cu caracter internațional pe teme legate de planificarea învățămîntului. Un asemenea stagiu a avut loc de pildă, în urmă cu câteva luni, la Seinäjoki, în Finlanda.

niat că educația a devenit în prezent o problemă vitală a dezvoltării generale și că de aceea toate țările, indiferent de sistemul lor social-economic, trebuie să se preocupe de planificarea ei. Nu este vorba, a precizat directorul general adjunct al UNESCO, de a înlocui prin planificare spiritul de inovație, ci de a folosi planificarea ca un instrument care permite proiectarea în perspectivă a acțiunilor compatibile cu obiectivele naționale ale educației, dînd autorităților competente posibilitatea de a-și fundamenta deciziile pe o bază rațională. Deosebit de importantă în viața statului, planificarea de perspectivă a învățămîntului este de o mare necesitate și pentru viața personală a indivizilor. În absența ei s-ar putea ca o opțiune profesională pentru o scadență mai îndepărtată, luată uneori cu sacrificarea anumitor inclinații și dorințe personale, să fie dezmințită de realitate, tîrîndu-se la terminarea școlii în situația de a nu putea folosi competența profesională pe care a căpătat-o întrucît evoluția vieții economice, științifice și tehnice a restrîns și schimbat fundamental sau chiar a eliminat complet din angrenajul social profesia în cauză. Or, o planificare a educației suficient de maleabilă și de sensibilă poate preveni din vreme eșecul profesional.

Parametri de bază

Dirjecțiile de dezvoltare a educației în țările avansate din punct de vedere economic pot fi analizate din cinci puncte de vedere diferite, fiecare dintre ele furnizînd parametri de bază în planificare.

În primul rînd, pe baza comparației între situația din diferite țări, între diferite acțiuni sau între perioade succesive de dezvoltare a învățămîntului în cadrul aceluiași țară, este posibil să se stabilească în termeni economici

strieții corelații între mijloacele de educație date în folosință și rezultatele utilizării acestora. În al doilea rînd, poate fi pus în evidență faptul că sporirea veniturilor naționale al unei țări cuprinde, printre componentele sale de bază, și educația. În al treilea rînd, beneficiile pe care le aduce o anumită investiție în sfera educației pot fi măsurate prin compararea a ceea ce câștigă pe parcursul vieții lor active oamenii cu o pregătire de înaltă specializare și oamenii cu o pregătire culturală și științifică limitată la nivelul școlii elementare. În al patrulea rînd, previziunile economice pot stabili cu claritate în ce măsură creșterea competențelor și cunoștințelor contribuie la dezvoltarea economică și socială a unei țări. În sfîrșit, trebuie luat în seamă un fapt de maximă importanță pentru abordarea înțregii probleme — acela că educația nu constituie numai un factor de producție, ci și unul dintre cele mai importante produse de consum. Se poate vedea clar, în lumina unor analize comparative, că sporirea bogăției materiale are drept consecință directă o creștere regulată a cererii de educație. În anul 1967, cheltuielile publice pe plan mondial consacrate învățămîntului au fost de ordinul a o sută de miliarde de dolari, ceea ce reprezintă o creștere de trei sute la sută în ultimii 15 ani.

Calitatea oricărui învățămînt depinde de măsura în care acesta se adaptează schimbărilor aduse de revoluția tehnico-științifică mondială, de reînnoirea continuă a programelor, a metodelor și tehnicilor de învățămînt utilizate în școli și în institutele de învățămînt superior. Într-un studiu recent, pedagogul Wilbur Schamm arată cum sînt utilizate noile mijloace informaționale în țările industrializate în vederea planificării formelor de dezvoltare a educației. Astfel, de pildă, specialiștii în planificarea educației din Italia au stabilit forme specifice de utilizare a tehnicilor audio-vizuale pentru remedierea penuriei de școli generale cu ciclul superior, iar în Japonia învățămîntul prin televiziune a fost integrat, datorită economicității

sale, printre formele de bază ale învățămîntului pentru adulți, planificîndu-se viitoarele promoții pe care le va pregăti acesta.

Un argument

suplimentar

Un argument suplimentar în favoarea planificării educației îl constituie faptul că, oricum, cerințele vieții sociale impun, mai devreme sau mai tîrziu, pîtrunderea în învățămînt, alături de disciplinele cu caracter clasic, a disciplinelor cu caracter practic-aplicativ, precum și diversificarea posibilităților de opțiune încă de la nivelul ultimelor clase ale școlii generale. De ce să se efectueze însă asemenea reforme precipitat, sub imperiul unor presiuni exterioare, în loc ca ele să fie introduse pe baza unei planificări ce pornește de la evaluarea dezvoltării în perspectivă?

O preocupare principală a specialiștilor în domeniul planificării și economiei educației este aceea de a folosi planificarea învățămîntului pentru a contracara consecințele sociale ale „îmbătrînirii” tehnologiei. În primul rînd se pune problema ca pregătirea celor care vor deservi nemijlocit tehnologia — muncitori și specialiști cu calificare medie și superioară — să fie astfel realizată încît să fie mai complexă și mai multilaterală decît în prezent. Pe de altă parte, se pune problema ca învățămîntul profesional și tehnic să prevadă și posibilitatea „reciclaaj-ului” profesioniștilor puși în situația de a se strămuta dintr-un domeniu de activitate în altul.

În egală măsură se pune pe plan mondial problema planificării educației în vederea optimizării timpului liber, a educației morale a tineretului etc. Asupra acestor probleme vom reveni însă cu alt prilej.

AL. CIUCA

Prieteni statornici ai Muzeului de artă

(Urmare din pag. 1)

vor fi prezentate temele „Arta plastică românească între cele două războaie mondiale” și „Arta plastică românească după Elberare”. În cadrul celui de-al doilea ciclu au fost prezentate pînă acum temele „Renașterea în Italia”, „Renașterea în afara Italiei” și „Barocul italian”. În lecțiile care urmează se va discuta despre arta spaniolă din secolele XVII—XVIII, despre arta flamandă în secolul al XVII-lea, despre principalele curente ale artei franceze în sec. XIX și despre principalele curente artistice ale secolului XX. Trebuie să menționăm, pentru sprînjul larg pe care ni-l acordă în aceste acțiuni, liceele „G. A. Roșetti” (prof. G. Eftene și E. Iliescu), „Ion Neulce” (prof. Ema Gherghel

și E. Wainberg), „Mihai Viteazul” (prof. E. Crăciunoiu), Liceul „Dr. P. Groza” (prof. G. Stancovschi), Liceul „Al. I. Cuza” (prof. E. Jiga), Liceul nr. 38 (prof. P. Dinu) etc.

— Ce vă propuneți să realizați în viitor?

— Am dori, în primul rînd, să cuprindem un număr cit mai mare de școli — ne spune tov. Maria Bădulescu. Firește, dorim să asigurăm îmbunătățirea calității a lecțiilor noastre. Ne-am propus să solicităm în acest sens ajutorul catedrei de psihologie de la Universitatea București, pentru a putea doza mai bine cunoștințele în funcție de particularitățile de vîrstă ale tinerilor auditori.

— Toate aceste acțiuni despre care s-a vorbit aici sînt făcute cu scopul de a atrage pe tineri către

acest lăcaș de cultură care este muzeul — continuă maestrul M. H. Mary. Și pentru că ne-ați înțeles de viitor, aș vrea să vă spun că, gîndindu-ne de pe acum la un muzeu al artei moderne, ne-am propus să-l realizăm cu săli speciale pentru copii, să existe acolo un club al tinerilor, muzeul să fie înconjurat de un parc împodobit cu sculpturi, în care copiii să se joace. Nădăduim că în felul acesta viitorul muzeu al artei moderne va fi un adevărat cămin spiritual al copilului.

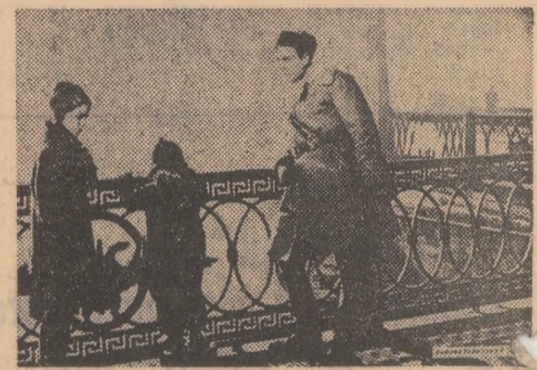
Pentru a realiza toate acestea, desigur, avem nevoie de sprijinul și colaborarea profesorilor. Telerile noastre sînt comune — și nici nu pot fi altfel. Copiii și tinerii trebuie să li se deschidă o tot mai largă cale către cultură.

Vă recomandăm filmul:

„DIMINEȚI DE IARNĂ”

O producție a studioului Lenfilm

regia : Nikolai Lebedev

Cu : Tania Soldatenkova, Kostin Kornakov, Nikolai Timofeev

BIBLIOTECA

„Contra insucceselor școlare”

Prestigioasă și utilă, scrișă într-un stil fluent și atractiv, lucrarea „Contra insucceselor școlare” de Virgil Radulian, apărută recent în Editura didactică și pedagogică, aduce prețioase contribuții la conștientizarea și elucidarea unor stringente realități actuale. Ceea ce impresionează în mod deosebit în lucrare

este claritatea expunerii și ordonarea materialului utilizat. Pornind de la importanța problemei în condițiile impetușului avînt științific al contemporaneității și ale extinderii obligativității școlare, autorul își începe studiul cu câteva noțiuni de strictă necesitate, pentru ca apoi să prezinte diversele forme de manifestare ale rîmînării în urmă la învățătură. Depășind analitic cauzele care le generează și le întretin, există asupra soluțiilor practice de prevenire a acestui fenomen social-pedagogic, pentru ca în cele din urmă, presupunînd totuși eventualitatea apariției acestui fenomen, să recomande mijloace eficiente pentru înlăturarea neajunsurilor.

Din parcurgerea sumară a cuprinsului se constată că lucrarea lui Virgil Ra-

dulian nu este adresată numai cadrelor didactice, ci și părinților, care au un rol bine definit în utilizarea mijloacelor de prevenire a rîmînării în urmă la învățătură sau în combaterea ei activă. Studiul fixează cu precizie atît sarcinile ce revin școlii, cît și cele ce trece în seama familiei. În plus, el avertizează asupra primelor semne de manifestare negativă a elementelor inclinate spre delăsare, indică etapele progresive ale rîmînării în urmă la învățătură, precum și caracteristicile lor, observînd în continuare momentele acestui proces. În scopul reîncadrării în muncă a elevilor rămași în urmă la învățătură se preconizează nu numai măsuri generale, ci și tratamentul specific necesar unor individualități aparte.

Intemeiat pe studiul bibliografiei românești, și străine, ca și pe o atență și îndelungată observație, pe multiple și instructive experimente, pe discuții cu diverse categorii de elevi, cu părinții lor și cu cadrele didactice, pe fructuoase consultări de lucru cu diriginții și directori de școli, ca și pe anchete scrise, lucrarea lui Virgil Radulian constituie un sprijin real în munca didactică, un instrument judicios și practic la dispoziția profesorilor și părinților. Străbătută de un evident optimism, lucrarea nu ignoră complexitatea fenomenului rîmînării în urmă la învățătură și nici eforturile solicitate de rezolvarea lui. Realistă în aprecierea posibilităților de intervenție în cazuri deficitare, dispunînd de un material faptic valoros în ceea ce privește soluționarea problemei, lucrarea „Contra insucceselor școlare” are semnificația unei strădăniți perseverente care nu putea să nu fie încununată cu succes.

Semnalăm strecurarea în lucrare a unor greșeli tipografice printre care: aneșitate în loc de anxietate (pag. 36), colectivă în loc de electivă (pag. 102), direct în loc de discretă

(pag. 91), în favoarea în loc de în formarea (pag. 182) ș.a.

TRAIAN CANTEMIR

„Psihofiziologia atenției”

— Autograf editorial —

Recent a apărut în vitrinele librărilor o nouă lucrare semnată de dr. R. Floru, director adjunct al Institutului de psihologie al Academiei, care marchează un eveniment editorial deosebit prin problematica dezbătută, această temă fiind tratată pentru prima oară în țara noastră. Autorul este cunoscut publicului cititor printr-o serie întreagă de lucrări, din care semnalăm doar cîteva apărute în ultimii ani: „Mesașul simțurilor”, „Veghea și somnul”, „Tipuri și temperamente” și altele. În prezent se află sub tipar „Atlasul de psihologie”, elaborat împreună cu T. Slama Cazacu.

Prezentăm lucrarea „Psihofiziologia atenției” printr-un „autograf” al autorului.

În ultimele două decenii a crescut considerabil interesul pentru studiul experimental al atenției și mecanismelor sale. Acest interes crescut se datorește în primul rînd faptului că înlocuirea treptată a efortului fizic cu cel intelectual solicită încordarea permanentă a atenției. Avem în vedere aici în primul rînd munca de supraveghere, de dirijare a proceselor tehnologice, de detectare rapidă a semnalelor etc., la care este chemat tot mai mult omul zilelor noastre.

Cercetări minuțioase au trebuit să răspundă la întrebările puse de practică. În ce condiții starea de vigilență (menținerea în acordată a atenției) scade și care sînt mijloacele pentru a împiedica degradarea atenției? La care semnale va răspunde mai întîi supraveghetorul unui tablou de comandă, de calități

trebuie să aibă aceste semnale unde trebuie plasate etc.?

În școală se introduc mereu tehnici noi pentru a stimula participarea activă a elevului, pentru a menține interesul acestuia, pentru a-l stimula curiozitatea, pentru a-l menține atenția. Cele mai moderne tehnici (audio-vizuale, instrucție programată etc.) vor da rezultate mai bune sau mai modeste în funcție de măiestria profesorului. Numai profesorul poate sesiza scăderea atenției elevilor, apariția oboselii sau plictisului, își poate da

seama de cauzele lor și — bazîndu-se pe cunoașterea legilor activității psihice — va putea folosi mijloacele pedagogice cele mai adecvate.

Al doilea factor determinant al dezvoltării cercetărilor asupra atenției a debutat prin descoperirea în interiorul sistemului nervos a unei regiuni care contribuie în mod substanțial la menținerea stării de veghe și a unui tonus cerebral ridicat caracteristic atenției.

În cercetările pe care le efectuăm de mai mulți ani împreună cu colaboratorii noștri din Institutul de psihologie și Institutul de fiziologie ale Academiei am investigat mecanismele atenției plecînd de la următoarele întrebări: a) Ce se întîmplă în sistemul nervos în cursul solicitării atenției; b) cum

se edifică atenția ca proces și cum se menține atenția senzorială, cum se elaborează „semnificația” unui obiect care atrage atenția, cum se efectuează selecția diferitelor mesaje.

Unele rezultate, confruntate cu cele obținute de cercetătorii din alte părți ale lumii, ne-au condus la anumite puncte de vedere pe care le-am consemnat în această lucrare. Numeroasele semne de întrebare au fost de asemenea semnalate pentru a incita investigarea în continuare a atenției, investigați la care de altfel sîntem și noi angajați.

Tratarea atenției ca problemă aparținînd unei noi discipline — psihofiziologia — al cărei obiectiv este tocmai acela de a analiza mecanismele fiziologice ale activității psihice — corespunde tendințelor actuale de cercetare pe plan internațional.

Ce avantaj poate prezenta pentru profesor cunoașterea psihofiziologiei atenției?

Este vorba aici de un principiu mai general, care se referă la avantajul cunoașterii științifice a unui mecanism, a unei legi în scopul stăpînirii fenomenului.

Bunăoară, cunoașterea unor din factorii care provoacă neatenția, ca de exemplu fenomenul de „obisnuire” care apare la stimulul monotoni, sau de „inducție” prin preocupare de altceva, sau lipsa de interes etc. măresc posibilitățile pedagogului de a interveni activ și de a-și verifica și completa propria expertiză.

Pentru a cunoaște importanța care se acordă atenției trebuie să arătăm la congresul de la Moscova din 1966, unul din simpoziunile, la care am participat, a fost dedicat în întregime acestei probleme. S-a anunțat de pe acum că la Congresul internațional de psihologie care va avea loc la Londra în anul 1969, un simpozion se va ocupa în exclusivitate de această importantă problemă.

R. FLORU

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” București

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următorului post:

— Șef de lucrări poz. XIX/4, disciplina viticultură, catedra de viticultură, pendinte de Facultatea de horticultură.

Candidații la concurs vor depune, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte:

a) Copie legalizată de pe actul de studii.

b) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.

c) Certificatul de caracterizare a activităților profesionale și obștești, eliberat de instituția la care acesta își are funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră în

cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt.

d) Certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea la care lucrează.

e) Memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.

f) Autobiografie.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu” din București, b-dul Mărăștii nr. 59, în termen de 2 luni de la publicarea acestui anunț.

Informații suplimentare se pot obține zilnic între orele 8—13 la rectoratul institutului.

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu” București

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— Asistent, poz. III/11, disciplina mașini agricole, catedra Tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agricultură.

— Asistent, poz. III/12, disciplina mașini horticole, catedra Tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agricultură.

— Asistent, poz. III/14, disciplina mașini-construcții și instalații zootehnice, catedra Tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agricultură.

— Asistent, poz. XV/6 disciplina agrocimie, catedra Agrocimie, pendinte de Facultatea de horticultură.

— Asistent, poz. XXV/13, disciplina zootehnie-agricultură, catedra Zootehnie I, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

— Asistent, poz. XXV/15, disciplina zootehnie-agricultură, catedra Zootehnie I, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

Candidații de concurs vor

depune, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte:

a) Copie legalizată de pe actul de studii.

b) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.

c) Certificatul de caracterizare a activităților profesionale și obștești, eliberat de instituția la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt.

d) Certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea la care lucrează.

e) Memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.

f) Autobiografie.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu” din București, b-dul Mărăștii nr. 59, în termen de două luni de la publicarea acestui anunț. Informații suplimentare se pot obține zilnic între orele 8—13 de la rectoratul institutului.